ručního dluhu. Poněvadž podle § 267 ručení zaniká zánikem daňového dluhu, musí každé ručení zaniknouti zejména i tehdy, zanikne-li původní daňový dluh promlčením. Při tom může ručící osoba uplatňovati samostatně okolnost, že buď vyměřovací právo státu nebo právo vymáháti je promlčeno proti původnímu daňovému dlužníku, a může tuto okolnost uplatňovati i tehdy, opominul-li tak učiniti původní poplatník sám.

Glosy a aktuality.

Ručení manželky dle § 1409 obč. z.

Advokát Dr. Arnošt Wald, Prostějov, zaslal nám toto dosud neuveřejněné rozhodnutí n. s. ze 17. listopadu 1937, Rv I 1590/37:

Manželka ručí za obchodní dluhy manželovy podle § 1409 ob. z. obč. a § 187 III. dílčí novely v plné výši i když nepřevzala viditelné aktivum. Stačí, provozuje-li živnost v týchž obchodních místnostech a téhož druhu, jako její manžel. Okruh zákaznictva a dodavatelstva je také »jmění« ve smyslu shora citovaných ustanovení zákona.

Okresní soud zamítl žalobu, která byla podána z titulu převzetí obchodu podle § 1409 ob. z. obč. a § 187 III. dílčí novely. Důvody:

Žalovaná strana prokázala, že nepřevzala od svého manžela J. Š. žádné jmění nebo podnik. J. Š. provozoval sice živnost střižním zbožím před žalovanou v týchž místnostech, které se nacházely v domě žalované a odhlásil živnost téhož dne, kteréhož jeho manželka — žalovaná — svou živnost téhož druhu ohlásila, prodal však sklad zboží jistému Františku K-ovi z Prahy, tedy třetí osobě. Tento Frant. K. chtěl sice zboží převzíti, avšak po dohodě se žalovanou svěřil jí toto zboží do komisního prodeje. Žalovaná nepřevzala tudíž obchod po svém manželi a neručí podle zákona za jeho dluhy.

Odvolací soud změnil rozsudek I. soudu tak, že žalobě vyhověl. Důvody odvolacího soudu:

František K. nebyl ve skutečnosti ničím jiným, nežli financiérem celé transakce. K odevzdání skladu zboží ve smyslu § 427 ob. z. obč. nedošlo, neboť při takovém by bylo nutno, aby se to stalo znameními, ze kterých každý by jasně mohl poznati, že zboží bylo předáno Š... m K... ovi. To však nebylo prokázáno. Pro posouzení věci jest směrodatným, že zboží Š... ovo zůstalo v těchže místnostech, že v těchže místnostech do 23. října 1934 Š. obchod provozoval a že od téhož momentu, kdy on obchodu se vzdal, tamže ohlásila živnost žalovaná. Skutečnou přejímatelkou všeho zboží byla tudíž žalovaná a tato je dle § 1409 ob. z. obč. zavázána zaplatiti dluh svého manžela, který jako jeho manželka nejen že znáti musela, nýbrž jistě také znala.

Nejvyšší soud potvrdil rozsudek odvolacího soudu z důvodů:

Žalovaná převzala od svého manžela okruh zákaznictva a provozovala v týchž obchodních místnostech jako její manžel živnost téhož druhu, jak sama tvrdí, již od 3. VII. 1934, tedy ještě před tím, než-li její manžel živnost odhlásil.

Z toho jest nepochybno, že žalovaná převzala od svého manžela takovou část aktiv jeho podniku, která tvoří také podklad pro poskytování obchodního úvěru. Jde tedy o soubor hospodářský, nikoli nepatrný, o určitou hospodářskou jednotku, která byla podkladem osobního úvěru dosavadního majitele. Již převzetí této hospodářské jednotky odůvodňuje použití § 1409 ob. z. obč. Není proto třeba zabývati se správností napadeného odvolacího rozsudku v otázce převzetí zboží Františkem K... em nebo žalovanou.

Zasilatel tohoto rozhodnutí k tomu poznamenává:

Náš nejvyšší soud již několikráte v dřívějších rozhodnutích vyslovil právní zásadu, že se pod pojmem jmění, resp. podnik po rozumu § 1409 ob. z. obč. ve znění III. dílčí novely nerozumí jen hmotné věci,

nýbrž také ony části jmění nebo podniku, které spolu s jinými tvoří soubor hospodářský, určitou hospodářskou jednotku a jsou podkladem pro osobní úvěr dosavadního majitele. Tak ku př. rozhodnutí Vážný čís. 5416 a mnohá jiná.

V dřívějším případě považoval nejvyšší soud za dostačující pro vznik ručení za dluhy převzatého podniku, že žalovaná provozuje dále v týchž obchodních místnostech živnost stejného druhu a převzala tím okruh zákaznictva svého manžela, ačkoliv se obchodní místnost nachází v jejím vlastním domě. Podnik nepozůstává právě jen z bilančních aktiv, nýbrž je již jako takový, to znamená firma, organisace, okruh zákaznictva a dodavatelů, velmi důležitý podklad pro poskytování úvěru. Ježto jak dle názoru vědy tak i dle názoru judikatury (viz mezi jinými Ehrenzweig II/1, str. 280 a násl.), nemusí býti převzat celý podnik nebo jmění, aby nastalo ručení, nýbrž stačí převzetí i jen části majetku, tvoří-li tento podklad pro osobní úvěr majitele, jest hořejší rozhodnutí jen důsledným provedením těchto úvah.

Pozn. redakce: Ovšem převzatá část majetku musí býti hodnotná; v tom směru rozhodl nejv. soud dne 6. října 1937 sb. n. s. č. 16.363: »Nejde o převzetí závodu nebo jmění podle § 1409 ob. z. obč., je-li převzatý majetek tak nepatrné ceny, že jej nelze pokládati ani za hospodářskou jednotku, ani za majetkový soubor, s nímž by bylo možno hospodařiti nebo podnikati. Kdo převzal pouze část krámského zařízení nepatrné ceny, neručí za dluhy souvisící s obchodem předchůdcovým, třebas najal tutéž místnost, kterou měl najatu předchůdce a vyprodával v ní zboží, koupené v exekuční dražbě proti předchůdci. V takovém případě nezáleží ani na tom, že tu byl nepatrný okruh zákazníků a že se na celém provozu po vnější stránce až na změnu jména nic nezměnilo.« — Přehledný rozbor zákona a judikatury k § 1409 ob. z. obč. nejnověji podává Dr. Josef Prunar v článku: Ochrana věřitelů při převzetí podniků (Hosp. politika, roč. 1938, str. 17 a n.).

Petit žaloby zástavní nebo obligační?

Otiskujeme bez poznámky připomínky, které nám zaslal autor glosy z minulého čísla Dr. Pavel Winter.

Předmětem celé diskuse ovšem je jen případ, kdy hypotekární dlužník je totožný s dlužníkem osobním, neboť jinak by vůbec nepřicházel v úvahu problém § 91 j. n. Proto jsme ve svých poznámkách ke glose musili samozřejmě omeziti otázku tak, aby nesváděla k nejasnosti, poněvadž v glose samé to jasně řečeno nebylo.

Redakce »Pr. prakse« připojila ke glose »Nový výklad §§ 81, 91 j. n.?« (roč. II., č. 4) poznámku, která se zastává mnou vytýkaného rozhodnutí, pojednávajícího o příslušnosti ve sporech o zaplacení hypotekárně zjištěné pohledávky proti osobnímu dlužníku.

K tomu podotýkám:

Redakce sama pocítila potřebu omeziti poznámku ad a) slovy: »vlastně jen v takovém případě, kde žalovaný má také povinnost platiti«, vyjadřujíc tím implicite, že petit »žalovaný jest povinen zaplatiti pod exekucí do zatížené nemovitosti« jest pojmově petit obligační žaloby, nikoliv zástavní. Svůj závěr ad b) vyslovuje redakce jen kondicionelně, a k tomu nutno uvésti: Lze beze všeho připustiti, že soudním výrokem »žalovaná strana je povinna zaplatiti pod exekucí do zatížené nemovitosti« se dosáhne téhož účinku jako soudním výrokem »žalovaná je povinna trpěti exekuci do zatížené nemovitosti«. Ale nelze přesto připustiti, že oboje »je totožné«, poněvadž první petit není petit žaloby zástavní. Nejde tu o hraní se slovy, nýbrž o uvědomování si základních právnických pojmů. Žaloby netřídíme podle účinku, kterého se jimi dosahuje, nýbrž podle práva, jehož ochranu (vymožení) sledují. Stejného účinku lze dosáhnouti na př. žalobou podle § 23 zákona čís. 19/1890 ř. z. i podle § 29 zákona čís. 111/1927 Sbírky zákonů a nař., anebo soukromým účastenstvím v adhésním řízení či samostatnou žalobou soukromoprávní, stejného účinku lze mnohdy dosáhnouti žalobou ať possesorní ať petitorní povahy, a stejného účinku i v našem případě třeba petitem »povinen trpěti exekuci do zatížené nemovitosti« jako petitem »povinen zaplatiti pod exekucí do zatížené nemovitosti«. Avšak jen první z těchto petitů je petit žaloby zástavní. Při petitu »zaplatiti« jest předmětem ža-

lobního nároku facere, tedy obligatio, při petitu »trpěti exekuci« jest předmětem nároku toliko pati. I kdyby žalobce tedy dosáhl stejného účinku oběma výroky, jde v každém z obou případů o různý druh žaloby.

Nepřevzal-li nabyvatel zatížené nemovitosti vůči zástavnímu věřiteli závazek, že bude (vedle anebo namísto původního dlužníka) osobně plniti závazek, pro který jest zřízena zástava, pak nemůže být žalován na placení, ani na placení pod exekucí jen do zatížené nemovitosti, nýbrž jen na to, aby exekuci do zástavy trpěl.

Nejde o hraní se slovy, ale o rozeznávání mezi účinkem, jehož se určitou žalobou dosahuje, a právní povahou právě této žaloby.

Dodatek soudního výroku »do 14 dnů pod exekucí« nelze totiž zaměnit za předmět žalobního nároku: jest to sankce rozsudková, stejná u různých žalobních typů. Odmyslí-li si glosator mé poznámky tuto rozsudkovou sankci od obou jím za hypotekární považovaných žalobních žádání, bude patrno, že jedno z těchto žádání jest povahy obligační. Žádáme-li však od obligovaného dlužníka zaplacení — jak dí redakční glosa — »pod exekucí vůbec«, pak jest zcela zbytečné k tomu dodati »zejména pod exekucí do nemovitosti té a té«.

Názor redakce je ovšem sdílen nejen rozhodnutím Vážný 11.646, ale i Vážný 12.018, leč nicméně není pro mne přesvědčivý. Neuman zastává názor opačný: »Bei dem nach § 81 zuständigen Gericht können zwar Klagen auf Geltendmachung des Pfandrechtes, nicht aber auf Zahlung der pfandrechtlich versicherten Forderung anhängig gemacht werden.«

Správný kumulovaný (§ 91 j. n.) petit zněl by: Žalovaná strana jest povinna trpěti exekuci k vymožení zástavního práva, váznoucího na nemovitosti, exekucí do nemovitosti této, jakož i zaplatiti (pohledávku).... Přisvědčuji glosatoru, že sled těchto žádostí není rozhodný, může tedy zníti též: Žalovaná strana jest povinna zaplatiti (pohledávku), jakož i trpěti exekuci k vymožení zástavního práva, váznoucího pro tuto pohledávku na nemovitosti té a té, exekucí do této nemovitosti... — Pro žaloby s oběma těmito petity bude urci dána podle § 95 j. n. příslušnost soudiště zatížené nemovitosti.

Většiny potřebné k přijetí zemědělského vyrovnání.

Podle § 50 vyr. řádu se vyžaduje k přijetí vyrovnacího návrhu, aby s ním souhlasila většina věřitelů při roku přítomných nebo zastoupených, oprávněných hlasovati a aby úhrnný součet pohledávek všech věřitelů pro vyrovnání hlasujících činil nejméně ¾ všech pohledávek oprávněných k hlasování.

Podle odst. 2 téhož paragrafu může dlužník až do konce vyrovnacího roku žádati, aby bylo při novém roku znovu hlasováno, když aspoň jedna z těchto většin byla dosažena.

Tento předpis byl, pokud se týče většin, potřebných pro přijetí zemědělského vyrovnacího návrhu, podstatně změněn § 19 vlád. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n. ve znění vlád. nař. č. 13/1937 Sb. z. a n. Žádá se souhlasu:

a) buď většiny věřitelů při roku přítomných nebo zastoupených, kteří jsou oprávněni hlasovati, a více než poloviny všech pohledávek věřitelů při roku přítomných nebo zastoupených,

b) nebo aspoň jedné třetiny věřitelů při roku přítomných nebo zastoupených, při čemž úhrnný součet jich pohledávek činí aspoň ⅔ pohledávek věřitelů při roku přítomných nebo zastoupených, kteří jsou oprávněni hlasovati.

1. Kdy může žádati v zem. vyrovnacím řízení dlužník, aby byl vyrovnací rok odročen a aby bylo při odročeném roku znovu hlasováno, nechce-li svůj návrh zlepšit nebo není-li dalších náležitostí § 53 vyrov. řádu?

Patrně tehdy, bude-li dosaženo a) buď aspoň třetiny přítomných nebo zastoupených věřitelů, souhlasících s návrhem bez ohledu na výši pohledávek, b) buď většiny součtu pohledávek věřitelů přítomných nebo zastoupených při roku bez ohledu na počet hlav.

Neboť dosáhne-li souhlasu i menšího počtu než poloviny věřitelů s úhrnem menším než polovina po-

hledávek, zbývá přece zkoumati, nebylo-li dosaženo alespoň jedné z druhé skupiny t. zv. »většin«. A tu stačí, bylo-li dosaženo souhlasu aspoň jedné třetiny hlasujících věřitelů. O jedné z obou většin mluví ovšem § 50 vyr. řádu. Jedna třetina není ovšem žádná většina v čistém slova smyslu, ale ustanovení § 50 vyr. řádu bylo nahrazeno ustanovením, v němž jsou upraveny dvě modality pro dosažení přijetí návrhu. Na každou z těchto modalit nutno vztáhnout ustanovení § 50, odst. 2 vyr. řádu, takže i pojem »jedna třetina« bude pokládati za »jednu z obou většin«.

2. Sporná může býti okolnost, lze-li stát čítati do počtu hlav věřitelů hlasujících i když při vyrovnacím roku zastoupen není, nebo nehlasuje-li jeho zástupce.

Podle doslovu § 19, odst. 2 vlád. nař. č. 76/36 Sb. z. a n. počítají se pouze pohledávky veřejných daní, dávek a poplatků, není-li stát zastoupen nebo nehlasuje-li, k pohledávkám, jichž věřitelé s vyrovnáním souhlasí. Zákon nevyslovuje tedy žádnou fikci, jako by hlasoval zástupce státu, nýbrž jen pohledávky státu na veř. daních, dávkách a poplatcích se počítají k pohledávkám, pro přijetí hlasujícím. Nebude tedy možno počítati nehlasující nebo nezastoupený stát do většiny hlav, nýbrž jen jeho pohledávky do většiny pohledávek.

Význam toho může býti někdy rozhodující při malém počtu věřitelů dostavivších se k vyrovnacímu roku v zemědělském vyrovnání.

3. Podmínky pro přijetí zemědělského vyrovnacího návrhu jsou tedy proti podmínkám obyčejného vyrovnání tak mírné a lehké a přece procento přijatých zemědělských vyrovnání je tak nepatrné. V čem je příčina?

Podle našeho názoru spočívá chyba v základní myšlence, na níž je zbudováno zemědělské vyrovnání. Ač byl převzat pro provedení zeměděl. vyrovnání vyrovnací řád ovšem s úchylkami podle vlád. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n., přece materielně má zemědělské vyrovnání jiný podklad.

Obecné vyrovnání spočívá hospodářsky na myšlence rovného sice, ale přece osobního prospěchu věřitelů. Neboť věřitel dlužníka vyrovnání ohlásivšího má většinou na vybranou, hlasovati pro přijetí vyrovnání, chce-li zachrániti aspoň nabízenou kvotu, nebo vehnati dlužníka do konkursu, kde patrně ztratí všechno. Věřitel, hledě na svůj vlastní prospěch, volí raději eventualitu přijetí vyrovnání.

V zemědělském vyrovnání naopak se žádá pouze od některých věřitelů zajištěných právem zástavním (kteří nejsou kryti $^4/_5$ odhadní hodnoty), aby slevili ze svých pohledávek, při čemž ovšem tito věřitelé nemohou viděti v přijetí vyrovnání žádného osobního prospěchu, naopak citelnou škodu, poněvadž nebude-li vyrovnání přijato, zůstanou jejich pohledávky nezkráceny a dále zajištěny právem zástavním. Žádá se tu od těchto věřitelů, kteří pravidelně rozhodují o přijetí neb nepřijetí návrhu, přílišná oběť, apeluje se na jejich altruistický cit. Hospodářský řád náš však je naopak ovládán maximou individuelního hmotného prospěchu. Tato snaha po osobním prospěchu nutí tyto věřitele, aby se bez donucení nevzdávali svých nabytých práv a svého prospěchu a aby hlasovali proti přijetí vyrovnání.

K tomu přistupuje, že i věřitelé neknihovní stále doufají v plné zaplacení svých pohledávek, pokud má dlužník někdy značný nemovitý majetek, třeba předlužený. Potvrzují to zjevy, že u předlužených pachtýřů

zemědělských pozemků bylo zeměděl. vyrovnání hladce přijato, kdežto u nepatrných rolníků, ač nikoliv příliš předlužených, přijato nebylo.

Josef Havelka.

Ještě CPO a soudnictví.

1. Na straně 309, ročníku 1936/37 Právní prakse, upozornil soudní rada Dr. Josef Fiala na to, že civilní řád soudní umožňuje soudu z moci úřední odročiti rok, jestliže včasnému dostavení jedné neb obou stran nebo tomu, aby jednání mezi nimi bylo zahájeno, nebo v něm pokračováno, vadí překážka nepřekonatelná, nebo přece velmi značná, a zejména když by bez odročení některá ze stran utrpěla škodu nenahraditelnou (§ 134 č. 1 c. ř. s.). Připomínáme tento předpis ještě jednou, neboť v praksi opět se vyskytly pochybnosti při protileteckém cvičení.

2. Hůře jest na tom trestní řád, který podobného ustanovení nemá.

Podle § 274 tr. ř. může býti hlavní přelíčení odročeno, když obhájce obžalovaného nepřišel k hlavnímu přelíčení.

Podle § 276 tr. ř. může býti podle uvážení soudu odročeno hlavní přelíčení i tehdy, má-li soud za to, že pro vnější překážky jest potřebné nebo případné, aby se s přelíčením na čas ještě vyčkalo.

Ostatní důvody odročení nepřicházejí pro naši otázku v úvahu.

Nedostaví-li se však soukromý žalobce nebo jeho právní zástupce, platí při soukromé žalobě nevyvratitelná domněnka § 46, odst. 3 tr. ř., že soukromý žalobce ustoupil od stihání a řízení musí býti v takovém případě zastaveno dle § 259, odst. 2 ve znění zák. čís. 209/1931. Právní účinky řečené domněnky nemohou býti žádným způsobem odstraněny a nezáleží vůbec na tom, zda soukromý žalobce nebo jeho právní zástupce zmeškal hlavní přelíčení svojí vinou, či pro překážky vzniklé na př. protileteckým cvičením (sr. Vážný tr. 5501).

Soukromí žalobci v trestních věcech tedy musí na toto nebezpečí pamatovati a vyčkávati raději přímo u soudu, neboť by se snadno mohlo státi, že by jim dostavení při protileteckém cvičení bylo znemožněno. Na tyto okolnosti ovšem měl především pamatovati zákonodárce, když upravoval CPO.

Žádáme své čtenáře, aby nám svoje poznatky z prakse v posledním směru oznámili.

Nové daňové zákony.

I.

Zákonem čís. 246/1937 byl prodloužen zák. č. 177/1931 ve znění zák. č. 120/1932 o **přechodné přirážce** k dani důchodové a k dani z tantiem a byla rozšířena jeho platnost.

Přechodná přirážka činí (podle sazeb stanovených zákonem z 15. VII. 1932, č. 120) 30—100% vyměřené daně důchodové při důchodech přesahujících 15.000 Kč. Nové jest zejména ustanovení o splatnosti této přirážky, která se řídí ustanovením § 269 zák. o př. d.

Přechodná přirážka byla vybírána k důchodové dani za berní roky 1930—1935, na berní rok 1936 se k důchodové dani nepřirážela, naproti tomu však podle zákona čís. 226/1936 se vybírala k důchodové dani na berní rok 1937 (t. j. kalendářní rok 1936 ve smyslu novelisovaného čl. XVII. uvoz. zák. k zák. o př. d.) a nyní podle zák. čís. 246/1937 vybere se též k dani důchodové na berní roky 1938—1940.

Podle vlád. návrhu měla původně býti hned stanovena i na berní roky 1941—1942, tedy na 5 let předem, k tomu však nedošlo a uzákoněna byla zatím jen na 3 roky předem.

II.

Zákonem čís. 247/1937 byly zavedeny dvě další mimořádné daně resp. přirážky k přímým daním, totiž

a) příspěvek na obranu státu,
b) mimořádná daň ze zisků.

a) **Příspěvek na obranu státu** jest upraven v §§ 1—7 a v §§ 14 až 16 zák. č. 247/1937.

1. Příspěvku na obranu státu podléhají jak osoby fysické (neodevzdané pozůstalosti), tak osoby nefysické (právnické), ovšem za předpokladu, že tyto osoby fysické (resp. pozůstalosti) jsou podrobeny dani důchodové, osoby nefysické pak zvláštní dani výdělkové, a jen ohledně spolků zřízených podle všeobecných předpisů o spolčování jest stanoveno, že podléhají příspěvku na obranu státu, pokud jsou podrobeny všeobecné dani výdělkové (neboť ostatní subjekty podléhající všeobecné dani výdělkové, ať jsou to osoby fysické, společníci veřejných společností, nebo jiní členové sdružení osob mimo spolky, které podléhají všeobecné dani výdělkové, jsou postiženy příspěvkem na obranu státu již proto, poněvadž podléhají dani důchodové).

Pokud jsou řečené osoby, zmíněné v § 1, osvobozeny od daní, nebudou podléhati příspěvku na obranu státu, až na výjimky uvedené v § 5. Nebudou tedy podléhati příspěvku na obranu státu osoby, osvobozené podle zásad mezinárodního práva (§ 2, odst. 1, č. 2 zák. o př. d.), osoby, jejichž důchod nepřesahuje daně prosté minimum (§ 3 zák. o př. d.), subjekty osvobozené od daně, protože slouží veřejným dobročinným nebo užitečným účelům (§§ 51, 72 zák. o př. d.).

Zdůrazniti jest, že podle § 15 jest příspěvek na obranu státu odčítatelný od základu daně důchodové a daní výdělkových za podmínek stanovených v § 15 č. 1, písm. e), § 55, odst. 2 a § 78 písm. f) zák. o př. d.

2. Výše příspěvku na obranu státu jest stanovena v § 2. Jest omezena jednak Reischovou klausulí a jednak okolností, že nesmí přesahovati určité procento (60 resp. 80%), vypočítané ze základu zjištěného součtem daně důchodové a přechodné přirážky ve smyslu zák. č. 177/1931 ve znění č. 120/1932 a 246/1937, o kterém mluveno shora sub I. (§ 2, odst. 1, č. 1, lit. a), na který další ustanovení § 2, odst. 1, č. 1, lit. c) a § 2, odst. 1, č. 2 odkazují slovy »shora zmíněná« přirážka. Tato dikce zákona jest ovšem zcela neobvyklá a může sváděti k nedopatření. Nejen tím, avšak i češtinou jest zákon č. 247/1937 velmi trapný (na př. § 5, odst. 1: »... která připadá na této dani podrobený ryzí výtěžek«).

3. Pro jiné příjmy než příjmy služební a funkční, jest v § 2, odst. 1, č. 2 stanoveno, že příspěvek na obranu státu se vybere ve výši 4% »čistých příjmů«.

Původně měl býti pojem »čistý příjem« stanoven úplně samostatně a měly býti odčítatelnými pouze úroky z dluhů soukromých a břemena zakládající se na soukromoprávních titulech (důvodová zpráva k vlád. návrhu, tisk 1112). Rozpočtový výbor (zpráva, tisk 1174) velmi záslužně přispěl zde k jasnosti a zjednodušení přeformulováním § 2, odst. 2 tak, jak byl uzákoněn. Čistým příjmem rozumí se příjem po odečtení všech

srážek v § 15 zák. o př. d. uvedených, které byly uznány při uložení daně důchodové na příslušný berní rok za odčitatelné. Tím nabývá veliké důležitosti otázka srážek u daně důchodové. *Přehled srážkových položek proto otiskujeme v rubrice »Z právní prakse« zvlášť* a upozorňujeme na to, že podle § 6, odst. 5 nelze brojiti proti vyměření příspěvku na obranu státu s právním účinkem proto, že byl vzat základ příspěvku shodný s vyměřovacím základem, případně s vyměřenou výší příslušné přímé daně. Musí proto poplatník uplatniti především srážky u daně důchodové (resp. u všeobecné či zvláštní daně výdělkové), aby mu mohly prospěti při vyměření příspěvku na obranu státu. Rozhodují jen srážkové položky uznané (třeba v cestě instanční), nikoli srážkové položky uplatňované.

V této souvislosti jest poukázati na resoluci výboru rozpočtového (tisk 1174), v které rozpočtový výbor připomíná, aby veškerá berní prakse svědomitě dbala ustanovení hlavy VIII (trestní ustanovení) a IX (společná ustanovení, týkající se zejména vyměřování a vymáhání daní) zák. o př. d., a vybízí vládu, aby pečlivě dohlížela na to, aby bylo dbáno daňové spravedlnosti, kterou poplatník může právem požadovati při velkých obětech, které nové daňové zákony mu ukládají.

4. Podle § 15 nepodléhá příspěvek na obranu státu jakýmkoli přirážkám nebo dalším příspěvkům.

b) **Mimořádná daň ze zisků** jest upravena v §§ 8—16 zák. č. 247/1937.

Vládní návrh, tisk 1112, nazýval daň »daní z mimořádných zisků«. Teprve rozpočtový výbor navrhl změnu názvu na »mimořádnou daň ze zisků«, neboť zisk přes 50.000 Kč zajisté není ničím mimořádným. Ačkoliv všeobecná část důvodové zprávy vládního návrhu mluví o tom, že mají býti mimořádnými opatřeními postiženy hlavně příjmy tak zv. fundované, t. j. plynoucí z určitých majetků (pozemkového, domovního, kapitálového a podnikového), jsou mimořádnou daní ze zisku postiženy jen příjmy z výdělečných podniků a ze zaměstnání, směřujících k dosažení zisku, avšak pouze ve smyslu daňových zákonů, tedy činnost podléhající daním výdělkovým, takže jiná podnikatelská činnost ve smyslu národohospodářském postižena není, což vede k dosti těžko pochopitelné diskriminaci, která již při projednávání osnovy zavdala podnět k výtkám z kruhů podnikatelských. Jisto jest, že na př. i výtěžek z majetku pozemkového je v peněžním hospodářství výtěžkem podnikání a že se značně zvýšil přechodnou zbrojařskou konjunkturou, neboť konec konců i tento výtěžek se měří v penězích a nikoli množstvím, a má na něj vliv konsumpční schopnost a koupěchtivost spotřebitelů.

1. Mimořádné dani ze zisků tedy podléhají jen běžné výtěžky, podrobené všeobecné nebo zvláštní dani výdělkové. Původně neměla býti daň z mimořádných zisků odčitatelná, uzákoněna však byla posléze odčitatelnost za podmínek platných pro odčitatelné daně dle § 15, č. 1, písm. e), § 55, odst. 2 a § 78 písm. f) zák. o př. d.

2. Sazba daně jest stanovena v § 11.

Dani podléhají výtěžky podrobené zásadně všeobecné dani výdělkové, jestliže přesahují 50.000 Kč. Jakmile však přesahují tuto hranici 50.000 Kč i jen nepatrně, podléhají dani celé, ne tedy jen co do částky řečenou hranici přesahující. Sazba

jest odstupňována od 2½% do 8% a přechod jednotlivých stupňů, jakož i přechod z hranice prosté mimořádné daně ze zisků do hranice této dani podléhající, jest vyrovnán obvyklou Reischovou klausulí.

Pokud jde o podniky podrobené zásadně zvláštní dani výdělkové, stanovena byla výše mimořádné daně ze zisků v § 11, č. 2 někde určitým procentem ze základu podrobeného již zvláštní dani výdělkové, a někde se stanoví, že výtěžek zásadně zvláštní dani výdělkové podrobený, avšak od ní osvobozený, bude podroben dani rovnající se zvláštní dani výdělkové a tato daň bude mimořádnou daní ze zisku.

3. Mimořádná daň ze zisků nepodléhá v žádném případě vybírání jakýchkoli přirážek a příspěvků.

III.

Abychom mohli posouditi dosah nové úpravy, která bude platiti od kalendářního roku 1938 do kalendářního roku 1940 včetně, totiž pro berní roky 1939—1941 včetně, vypočítali jsme, jak se bude daňové

Daňové zatížení samostatné osobní výdělečné činnosti
(§ 57, odst. 6 zák. o př. d.).

1	Důchodová daň bez branného příspěvku a příspěvek na obranu státu				Výdělková daň a mimořádná daň ze zisků				
	2	3	4	5	6	7	8	9	
Čistý příjem po odečtení všech srážek v Kč	Daň s přechodnou přirážkou*)	Příspěvek na obranu státu	Součet 2+3	Součet 2+3 = % z příjmu (1)	Daň s 400% přirážkami po odečtení 20% slevy	Mimořádná daň ze zisků	Součet 6+7	Součet 6+7 = % z příjmu (1)	Součet % (5+9)
30.000	1.540	1.200	2.740	9·1	600	—	600	2	11·1
40.000	2.380	1.600	3.980	9·9	1.600	—	1.600	4	12·9
50.000	3.600	2.000	5.600	11·2	2.600	—	2.600	5·2	16·4
60.000	4.650	2.400	7.050	11·8	3.600	1.500	5.100	8·7	20·5
70.000	6.240	2.800	9.040	12·9	4.600	1.750	6.350	9	21·9
80.000	7.520	3.200	10.720	13·8	5.600	2.000	7.600	9·5	23·3
90.000	9.120	3.600	12.720	14·3	6.600	2.250	8.850	9·8	24·1
100.000	10.880	4.000	14.880	14·9	7.600	2.500	10.100	10·1	25
110.000	13.430	4.400	17.830	16·2	8.600	4.400	13.000	11·8	28
120.000	15.470	4.800	20.270	16·9	9.600	4.800	14.400	12	28·9
130.000	17.510	5.200	22.710	17·5	10.600	5.200	15.800	12·1	29·6
140.000	19.720	5.600	25.320	18·1	11.600	5.600	17.200	12·3	30·4
150.000	21.930	6.000	27.930	18·6	13.200	9.000	22.200	14·8	33·4
160.000	25.560	6.400	31.960	19·9	14.800	9.600	24.400	15·3	35·2
170.000	27.900	6.800	33.700	19·9	16.400	10.200	26.600	15·6	35·5
180.000	30.240	7.200	37.440	20·8	18.000	10.800	28.800	16	36·8
190.000	32.760	7.600	40.360	21·2	19.600	11.400	31.000	16·3	37·5
200.000	35.280	8.000	43.280	21·6	21.200	12.000	33.200	16·6	38·2
250.000	47.880	10.000	57.880	23·1	29.200	15.000	44.200	17·7	40·8
300.000	60.480	12.000	72.480	24·2	37.200	18.000	55.200	18·4	42·6

*) K důchodové dani uvedené v sloupci 2 a 4 není připočten 10%ní branný příspěvek.

zatížení jeviti (bez daně z obratu) u poplatníků, kteří mají nárok na 20% slevu z všeobecné daně výdělkové dle § 57, odst. 6 zák. o př. d. (svobodná povolání advokátů, notářů, lékařů, ovšem těchto jen potud, pokud půjde o jejich příjmy jiné než služební, spisovatelů, umělců, obchodních jednatelů a p., jakož i živnostenská a obchodní zaměstnání, záležející v takových osobních výkonech poplatníkových, jež není možno vykonávati zástupcem, zkrátka poplatníků, kteří jsou odkázáni na výtěžek své osobní činnosti bez podstatného spolupůsobení kapitálu takovou měrou, že bez této činnosti by provozování jejich podniků nebo samostatného zaměstnání bylo na trvalo nemožné). V našich příkladech jest předpokládána výše přirážek k všeobecné dani výdělkové 400%. Dále se předpokládá, že poplatník nepodléhá 10% nímu brannému příspěvku dle zákona 226/1934, který se počítá z daně důchodové bez přechodné přirážky (§ 5 vl. nař. 110/1936). Pro poplatníky tomuto brannému příspěvku podléhající se důchodová daň níže uvedená tedy ještě o něco zvýší.*)

*) Podrobně o všem pojednává právě vyšlý spis M. Holuba a Dr. J. Leiperta: Příspěvek na obranu státu a mimoř. daň ze zisků, která obsahuje i všechny tabulky.

Po časopisech.

Profesorský sbor právnické fakulty Karlovy university o osnově zákona o obchodně hospodářských konsulentech.

Jest vskutku potěšitelným zjevem, že profesorský sbor právnické fakulty Karlovy university zvedl varovný hlas proti uzákonění osnovy zákona o obchodně hospodářských konsulentech a po referátu prof. Dra Hory učinil toto usnesení (Ústředí, roč. 1937, str. 34):

Profesorský sbor právnické fakulty Karlovy university, prostudovav osnovu zákona o obchodně hospodářských konsulentech, má za svou povinnost pozdvihnouti svůj varovný hlas proti tomu, aby se osnova stala zákonem, a to v zájmu bezpečnosti právního řádu a udržení náležité úrovně při používání jeho i v zájmu právnického povolání vůbec, jež je osnovou zcela nepochybně a neprávem snižováno.

Osnova uvádí všeobecně jako práva obchodně hospodářských konsulentů: »vykonávati práce, udíleti porady a zastupovati strany v záležitostech, souvisejících s vedením podniku nebo se správou jmění po stránce obchodně hospodářské, nikoli technické«; v jednotlivostech pak uvádí jako jejich právo: »zhotovovati a zkoumati všechny práce v záležitostech daní, dávek a poplatků, spolupůsobiti při zakládání, správě, přeměně, fusi, likvidaci a sanaci podniku a při finančních transakcích všeho druhu, raditi stranám, zastupovati je před úřady a podávati posudky«.

Při posuzování dosahu těchto práv dlužno míti na mysli, že každá obchodně hospodářská činnost je upravena právními předpisy, které jsou jednak samy o sobě velmi složité, jednak však netvoří samostatnou, od ostatního právního řádu oddělenou a zcela isolovanou část, nýbrž jsou jeho organickou součástí. Nemohou býti tedy správně hodnoceny a vyloženy tím, kdo neovládá celý soubor právního řádu a nebyl právnicky odborně školen k tomu, aby dovedl postihnouti a odhadnouti vnitřní souvislost jednotlivých ustanovení a jejich zakotvení v celkovém právním řádu. Důvodová zpráva sama mluví o »spletitosti, složitosti a komplikovanosti« hospodářského života a přiznává, že »jest to zejména spleť zákonných a veřejnoprávních předpisů, které zasahují čím dále tím více do hospodářského života a jejichž neznalost může přivoditi těžkou újmu podniku, někdy i jeho hospodářskou zkázu«.

Tomuto správnému poznatku neodpovídá však prostředek, jímž chce osnova čeliti nebezpečí, hrozícímu, jak sama přiznává, jednak ze spleti právních předpisů, jimiž je hospodářský život nutně upraven, jednak z neznalostí jejich. Neboť prostředek, jejž doporučuje, totiž vytvoření ob-